

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz

Poznań 05.02.2024 r.

Uniwersytet Artystyczny

im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

dziedzina: sztuka

RECENZJA

rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego

Pani mgr AGATY MORYTO

w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki,
w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki,

wszczęty przez Radę Naukową Dyscypliny
Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych

W Warszawie

Podstawowe dane o doktorancie

Pani mgr Agata Moryto jest graficzką, projektantką – autorką projektów graficznych książek, podręczników i programów edukacyjnych dla dzieci, a także oprawy graficznej wystaw organizowanych przez Muzeum Pałac w Wilanowie.

Uczestniczyła Ona w realizacjach filmów animowanych i prezentacji multimedialnych. Stale współpracuje z Chopin University Press (Wydawnictwem Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina).

Dyplom uzyskała w 2008 roku w Pracowni Multimedialnej Kreacji Artystycznej pod kierunkiem prof. Stanisława Wieczorka, na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Od 2008 roku jest Ona asystentką dr Piotra Michalaka w pracowni Podstaw Grafiki Projektowej na Wydziale Sztuki Nowych Mediów w Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych, a od 2020 r. również w Wyższej Szkole Sztuki i Projektowania w Łodzi, na kierunku Grafika.

Studiowała Filologię Klasyczną na Uniwersytecie Warszawskim. Posiada również wykształcenie muzyczne, które uzyskała w klasie skrzypiec w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. J. Zarębskiego i Państwowej Szkole Muzycznej II stopnia im. J. Elsnera w Warszawie.

Jej osiągnięcia zawodowo-artystyczno-projektowe obejmują bardzo wiele wykonanych prac – począwszy od 2011 roku. Ja zacytuję tutaj tylko – dla przykładu

– kilka z ostatnich lat:

Październik 2023

Wizyta studyjna (staff training) z programu Erasmus w Wiedeńskim Obserwatorium w ramach międzynarodowego projektu współfinansowanego przez Olgę Wroniewicz zakończonego pokazem **Vienna Planetarium, 360° Poetry Festival**, łączącym projekcje immersywne (na kopule obserwatorium) i występ poetów zajmujących się poezją typu slam.

Grudzień 2019

Współprowadzenie z Olgą Wroniewicz warsztatów z projekcji immersywnej w ramach programu Erasmus w Royal Academy of Fine Arts Antwerp, Belgia

Kwiecień 2017

Prowadzenie warsztatów graficznych w ramach programu Erasmus, EASD Valencia, Hiszpania

Kwiecień 2015

Prowadzenie warsztatów graficznych w ramach programu Erasmus, Escola d'Art i Superior de Disseny de Castelló, Hiszpania,

Kwiecień 2015

Wizyta studyjna w Glasgow Caledonian University, Szkocja, UK

Marzec 2015

Prowadzenie warsztatów w ramach konferencji: CREATIVA: Panorama del Disseny 2015 w Escola d'art. i Superior de Disseny de Castelló, Hiszpania.

Publikacje związane z pracą artystyczno-projektową obejmują następujące pozycje –

również tylko dla przykładu kilka z ostatnich lat:

2023

Katedra Kameralistyki Fortepianowej UMFC 1978-2018, Monografia

Publikacja podsumowująca 50 lat działalności Wydziału Kameralistyki Fortepianowej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie.

Projekt okładki, layoutu, ilustracji oraz skład tekstu

2023

Stanisław Moryto

Msza dziecięca, Litania, Ave Maria, Cantio polonica, Veni Creator

nominowana do Fryderyka w kategorii: Album Roku Muzyka Chóralna

Projekt okładki, layoutu, płyty oraz skład tekstu

2022

Chopin University Accordion Trio:

Klaudiusz Baran, Rafał Grządka, Grzegorz Palus

Kostrzewa, Zalewski, Majkusiak: Tribute to Moniuszko

nominowana do Fryderyka w kategorii: Album Roku Muzyka Współczesna

Projekt okładki, layoutu, płyty oraz skład tekstu

2022

Piotr Paleczny doktor honoris causa Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina

(projekt graficzny i skład książki) Chopin University Press

2019

Arvo Pärt doktor honoris causa Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina

(projekt graficzny i skład książki) Chopin University Press

2018

Konstanty Andrzej Kulka doktor honoris causa Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka

Chopina (projekt graficzny i skład książki) Chopin University Press

2017

Szabolcs Esztényi doktor honoris causa Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka

Chopina (projekt graficzny i skład książki) Chopin University Press

2015

Amabile IV – program komputerowy do kształcenia słuchu (klasa IV) w szkole muzycznej I stopnia, Wydawnictwo Triangel

2015

Krystian Zimerman doktor honoris causa Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka

Chopina (projekt graficzny i skład książki) Chopin University Press

2015

Elementarz sofleżowy – podręcznik do kształcenia słuchu dla najmłodszych, Wydawnictwo Triangel.

Pani mgr Agata Moryto miała następujące wystawy – dotychczas w swoim dorobku:

2023

Synteza 2023 – Poznań Art Week

Wystawa grafik i plakatów wybranych pracowników SNM w Bramie Poznania

2010

Rolka Wazowska – animowana prezentacja do wystawy Karety Kólewskie dla Muzeum Pałacu w Wilanowie

Ocena pracy doktorskiej

Jak widać z powyższego opisu działalności Pani mgr Agaty Moryko, posiada Ona już spore osiągnięcia w obszarze szeroko rozumianej aktywności artystycznej oraz dydaktycznej. Natomiast tematem Jej doktoratu jest: „Soundu - multimedialny przewodnik po podstawach teorii muzyki dla uczniów szkół muzycznych i nie tylko”. Jest to projekt - projekt programu - narzędzi edukacyjnych - profesjonalnych zabawek, które mają rozwijać - „uczyć bawiąc i bawiąc uczyć”. Mają pobudzać ciekawość i wspomagać wiedzę uczniów średnich szkół muzycznych, ale też i potencjalnie szerszego grona pasjonatów z obszaru dźwięku i form muzycznych. Pani Agata Moryto sama będąc znakomicie przygotowaną muzycznie potrafiła stworzyć aplikację łączącą muzykę z plastyką. Mogła - posiadając te unikatowe talenty - oraz wiedzę i pasję - a nade wszystko potrzebę badawczą - opracować prototyp - aplikacji - dotyczący obszaru - tytułowego - multimedialnego SOUNDU. Przyznam że mam tutaj poczucie wspólnej sprawy z doktorantką - gdyż jako młody chłopak zostałem - bez przekonania własnego - zachęcony do gry na akordeonie. To był piękny - czerwono-srebrny instrument marki Weldmaister - obiekt dumy mojego ojca. Ponieważ mój starszy brat wymigał się z misji nauki gry na tym autentycznym dziele sztuki - padło na młodszego. Moja nauka trwała 8 lat i podobno dobrze rokowałem na przyszłość jako wirtuoz akordeonu. Niestety zabrakło - pewnie właśnie takiej aplikacji - jaką analizujemy dzisiaj za sprawą tego doktoratu. Ta profesjonalnie

opracowana zabawka edukacyjna ma bowiem właśnie na celu... „rozwijać przede wszystkim ciekawość do dalszej eksploracji prezentowanego tematu”. A więc moja edukacja - choć była dla mnie - z dzisiejszej perspektywy nie do końca spełniona - ale wyczuliła bardzo moją wyobraźnię na dźwięki oraz abstrakcyjne widzenie. Zabrakło jednak tego elementu kontynuacji - potrzeby dalszego wizualizowania dźwięku w obrazie, przekraczania granic nowych form wypowiedzi artystycznej. Tej pasji, która czyni nasze pragnienia realnymi - bardziej czy mniej świadomie - prowadzącej do głębokich związków twórczego zapisu dzieła. Zbioru doświadczeń - związków przyczynowo-skutkowych - składających się w jedyny w swoim rodzaju przekaz artysty.

I tutaj - w tych zdarzeniach oraz rozważaniach o życiu i muzyce przypomina mi się przypowieść pt. „Harmonia” z książki Anthony de Mello SJ pt. „Minuta mądrości”:

Chociaż Mistrz zwykł był postępować w sposób tradycyjny,
to jednak nie żywił zbyt wielkiego szacunku
dla sztywnych reguł i norm.

Pewnego razu wybuchła kłótnia pomiędzy uczniem i jego córką,
ponieważ ojciec nalegał by dziewczyna zastosowała się
do zasad swojej religii dotyczących wyboru przyszłego męża.

Mistrz otwarcie opowiedział się po stronie dziewczyny.

Kiedy uczeń dał wyraz swemu zaskoczeniu,
że święty człowiek może tak postępować, Mistrz odpowiedział:

- Musisz zrozumieć, że życie jest jak muzyka,
którą tworzą raczej uczucia i instynkt,
niż reguły.

I właśnie te uczucia oraz instynkt doktorantki łączą przysłowiowe - brakujące - kropki poznania - rozpoznania powodów tytułowych kwestii SOUNDU. A więc tego całego sprzężenia zwrotnego - mieszczącego się w spójnym połączeniu - w umowną - całość obrazu i dźwięku. Stworzeniu aplikacji - zabawki, która przemycą - jakby - wiedzę. Od jednego dźwięku, jednego punktu, który zmultiplikowany tworzy linie, a te z kolei zestawione obok siebie - tworzą ściany, parawany - całe historie zapisów - płynących z więzi - przenikania się sztuk - sensów - a więc - istoty tworzenia. Z refleksji oraz pytań na temat edukacji - jej form i funkcji kulturowych. Podanych w zwarty sposób - jakby w jedną całość - w tym przypadku - koncepcji menu - opartego na kole. Tych właśnie wspólnych cech kształtu koła i muzyki - dźwięku rozchodzącego się sferycznie - czy nuty jako okrągłego kształtu. W tonacjach bemolach - Kole Kwintowym jako forma i układ informacji - podświetlane oraz powiązane właśnie z przeglądami przez nas informacjami - w projekcie animacji odpowiadającej danemu zagadnieniu. Gdzie w opracowanych przez doktorantkę logach i ikonkach możemy odkryć i zobaczyć dźwięki w różnych postaciach - w programie Adobe Illustrator, a animacje w programie Adobe After Effect oraz część interaktywną w programie Processing. I właśnie te wszystkie powyższe zapisy doktorantki zmierzające do zwizualizowania dźwięku - a więc wizualnie czegoś czego właściwie nie ma - stanowią o badawczym potencjale tej rozprawy doktorskiej.

Logo i ikonki menu autorka skonstruowała oraz wykreśliła - zobrazowała te wszystkie zagadnienia związane z dźwiękami aby właśnie zobaczyć te dźwięki - wręcz muzykę - w różnych jej postaciach. A te rysowane interwały, gamy, nuty, rytmy, fale, skale, tonacje, klucze, fonty - czy siatki bardzo dobrze służą doktorskiemu tematowi. I w tych właśnie wszystkich - powyższych - przestrzeniach - z jeszcze modelem przestrzeni barw – alikwoty, w dynamice do wyboru pożądanej częstotliwości - możemy razem - w poczuciu wspólnego procesu tworzyć nastrój sprzyjający refleksji utylitarnej projektu. Projektu - zobrazowanej rzeczywistości - ulotnego świata wyobraźni - przenikających się dyscyplin sztuki. Tak więc ta uniwersalność użycia projektu, jego prostota i siła integracyjna staje się bazą i wartością dla uznania ocenianego doktoratu jako oryginalnego rozwiązania projektowego. Autorka zobrazowanej rzeczywistości nadaje sens, rozwija idee i nadaje również jej potencjalną funkcję. Tymi elementami świata wyobraźni buduje i kreuje nowe przedstawienie i odsyła do przeżyć, które się za nimi skrywają. Te graficzne znaki obecności odnoszą się do emocjonalnych stanów człowieka będącego w ciągłej potrzebie własnego rozwoju. A ta przestrzeń - kreowana przez możliwości użycia tej stworzonej aplikacji staje się również jakby archetypem tworzenia - potrzebą sensu w ogóle - w odwiecznej potrzebie człowieka samo-generującej się energii życia dla - zapisu - śladu - własnego istnienia.

Konkluzja

Pani Agata Moryto potrafi wyczuć te znaki i wartości, które widz może utożsamiać

ze sobą, może je konfrontować i wchodzić z nimi w dialog. Ta uniwersalność przekazu - ale i prostota całego zapisu projektowego doktorantki są dla mnie wartościami, które tworzą znaczący aspekt badawczy doktoratu. Pani Agata Moryto posiada bardzo dobry warsztat plastyczny - plastyczno-społeczny - oraz - teoretyczny, które to czynniki tworzą bardzo spójny przekaz, który daje mi właśnie panoramę stanu umysłu i siły wyborów autorki.

Jej cały dorobek, który zaprezentowałem na początku recenzji jest już naprawdę duży i bardzo dobrze rokuje na dalszą przyszłość. Dlatego z całym przekonaniem stwierdzam, że Pani Agata Moryto zasługuje na nadanie Jej stopnia doktora sztuki.

Z poważaniem

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz